

یادداشت

هم‌اندیشی خردمندان

۴. خردمند

● قراردادهای نفتی، چارچوب‌های متفاوتی دارند که هر کشور متناسب با شرایط قانونی و حقوقی حاکم بر صنعت نفت و نحوه تعامل با شرکت‌های بین‌المللی نفتی و همچنین سیاست‌های ترسیم‌شده برای توسعه صنعت نفت خود، از برخی از آنها استفاده می‌کند. این چارچوب، نشان‌دهنده شروط عمومی و غیرقابل مذاکره‌ای است که سرمایه‌گذاران، باید با درنظر گرفتن آنها به ارایه پیشنهادات خود بپردازند. به‌طور خلاصه در بخش بالادستی صنعت نفت، چارچوب قراردادی عرضه‌شده توسط دولت‌ها، گویای چارچوب‌های حقوقی و قانونی آن کشور، سیاست‌های دولت‌ها برای جذب منابع مالی و تکنولوژی موردنیاز جهت توسعه صنعت نفت هستند. با نگاهی به حکم وزیر محترم نفت به رییس و اعضای کمیته بازنگری قراردادهای نفتی، می‌توان به وضوح چارچوب کلی بازنگری قراردادهای نفتی را دریافت. در این حکم، خواسته‌شده با ارزیابی تجارب گذشته، درنظر گرفتن شرایط ملی و منطقه‌ای و اهداف توسعه‌ای صنعت نفت، این بازنگری انجام شود. در این حکم، به‌درستی تصریح‌شده که ارایه چارچوب مناسب قراردادی، جزو وظایف [حاکمیت] وزارت نفت است. نکته دیگر اینکه در این حکم تصریح شده که در بازنگری قراردادها، نظرات شرکت‌های ذی‌ربط داخلی و بین‌المللی مدنظر قرار گیرند. سوال این است که هم‌اندیشی اعلام‌شده از سوی دست‌اندرکاران کمیته بازنگری، با چه هدفی انجام می‌شود؟ در سایت همایش با عنوان چرا هم‌اندیشی، آمده است: «هم‌اندیشی نظام جدید قراردادهای صنعت نفت ایران، ابزار ارتباطات تعاملی کمیته بازنگری قراردادهای نفتی با تمامی ذی‌نفعانی است که به‌نوعی تریبونی برای ارایه نظرات خود نداشت‌ه‌اند. با توجه به اینکه می‌دانیم تاکنون هیچ‌کدام از نتایج مطالعاتی که ادعا می‌شود با بررسی تجربیات ۳۳ کشور و شرایط محیطی روز ایران، منطقه و جهان برای بازنگری چارچوب قراردادها صورت گرفته، حتی برای بررسی کارشناسان و دست‌اندرکاران وزارت نفت و شرکت‌هایی که مستقیماً درگیر این موضوع هستند منتشر نشده، چگونه با برگزاری یک هم‌اندیشی دوروزه و بدون بررسی و نقد مطالعات انجام‌شده، می‌توان نظرات و پیشنهادات صاحب‌نظران، کارشناسان و مدیران مجرب کشور را به‌صورت اثربخش گرفت. اگرچه با مقایسه رفتار دوستان دست‌اندرکار فعلی و مقطع معرفی قراردادهای بیع‌متقابل در سال‌های ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴، نمی‌توان دل‌خوش داشت که دوستان در بی افتاق کارشناسان هستند و خود را بی‌نیاز از این نظرات نمی‌دانند.

ادامه در صفحه ۶

اقتصاد

تکرار نامعادله گذشته در سیستم بانکی

رقابت سود ۵/۱۱درصدی اوراق با سود ۲۲درصدی بانک‌ها

عسل: سنجاب املی

مدت	بانک ملی	بانک شهر	بانک پاسارگاد	اقتصاد نوین	موسسه مالی و اعتباری عسگریه
روزشمار	۷	۱۸	۱۹	۱۹	۲۱
سه‌ماهه	۱۰	۲۱	—	۲۰/۲	۲۲
شش‌ماهه	۱۲	۲۰/۵	۲۲	۲۲ (۹ ماهه)	۲۳
یک‌ساله	۱۷	۲۱/۵	۲۰	۲۲/۵ (۱۸ ماهه)	۲۵

ارقام به درصد

ناموفق دولت دهم گفت: تا زمانی هم که دولت تصمیم قاطعی برای نرخ سود بانکی نگیرد حرف‌زدن درباره نرخ سود اوراق مشارکت و موارد اینچنینی و حتی انتشار این اوراق درست نخواهد بود. دولت اعلام کرده است هدف از انتشار اوراق کنترل نقدینگی است، اما مستخدمین حسینی معتقد است تحقق این هدف مشروط به این است که بانک بتواند این مبالغ را مهار و از گردش خارج کند چون اگر این پول به اقتصاد تزریق شود معادل هر ریال ۴/۸ برابر نقدینگی افزایش می‌یابد. به عبارت دیگر اگر دولت سیاست درستی را در پیش نگیرد در ازای سه‌هزارمیلیاردتومانی که بانک مرکزی قرار است از طریق انتشار اوراق مشارکت کسب کند پنج‌برابر آن، یعنی ۱۵هزارمیلیاردتومان به پایه پولی کشور افزوده می‌شود و این به‌معنای افزایش مجددنقدینگی است.

یک سیاست شتابزده دیگر برای کاهش تورم

احمد حاتمی‌یزد مدیر عامل اسبق بانک صادرات، هم در این خصوص گفت: با توجه به نرخ سود۱۱/۵درصدی اوراق مشارکت در برابر نرخ‌های بالای ۲۰درصد ماهانه بعید می‌دانم که مردم از انتشار اوراق استقبال کنند. من فکر می‌کنم با این اقدام تجربه ناموفق دولت دهم را تکرار کند و اوراق مشارکت با سسردی بازار مواجه شود. تنها خریدار این اوراق در این شرایط بانک‌های دیگر هستند البته اگر بانک‌ها هم مختار باشند بعید است که به سمت خرید این اوراق با این نرخ سود بروند مگر آنکه در یک اقدام دستوری اوراق را خریداری کنند. اما دولت می‌گوید

یعنی در مقابل سود ۱۱/۵درصد شش‌ماهه اوراق مشارکت، بانک شهر ۲۰/۵درصد سود پرداخت می‌کند، بانک اقتصاد نوین و بانک پاسارگاد ۲۲درصد. نکته دیگر آن است که برخی از بانک‌ها مانند بانک پاسارگاد سود شش‌ماهه سپرده‌ها را در بدو افتتاح حساب پرداخت می‌کند و نه شش ماه بعد.

تکرار تجربه گذشته

از سال ۸۵ تاکنون نرخ سود بانک‌ها از نرخ تورم همواره کمتر بوده است؛ عاملی که سبب شده مردم نه از سرمایه‌گذاری در بانک‌ها استقبال کنند و نه از خرید اوراق مشارکت. تجربه دولت دهم در انتشار اوراق مشارکت نشان می‌دهد که در سال‌های گذشته حتی در پروژه‌های نفتی بسیار مهم دولت، انتشار اوراق مشارکت به‌دلیل پایین‌بودن نرخ سود اوراق، با سrdی از طرف سرمایه‌گذاران مواجه شد. نمونه بارز آن، انتشار اوراق مشارکت پارس‌جنوبی با نرخ سود ۱۷درصد است که ۸۰درصد آن بدون خریدار باقی ماند. حیدر مستخدمین حسینی در گفت‌وگو با «شرق» این سیاست جدید بانکی را از هم‌اکنون ناموفق دانست و گفت: درست است هدف سیاستگذاران این است که مجموعه سیاست‌ها را به‌نحوی هدایت کنند که بازتابی مناسب داشته باشد اما اگر نرخ سود بانکی اصلاح نشود و نرخ سود اوراق هم ۲۲درصد باشد با توجه به اینکه بانک‌ها و موسسات مجاز و غیرمجاز مالی سود بالاتری پرداخت می‌کنند این سیاست نمی‌تواند موفق باشد. این کارشناس حوزه بانکداری با اشاره به تجارب

در تلاش است با این اقدام نقدینگی را کاهش دهد و اوراق را نه برای پیمانکاران طلبکار خود و نه برای بانک‌ها منتشر می‌کند. اگر هدف کنترل نقدینگی مردم است که مردم به سمت خرید نمی‌روند، حاتمی‌یزد در تشریح هدف این اقدام دولت گفت: مشخص نیست هدف دولت چیست و این را سیاستگذاران مالی باید مشخص کنند. اما مستخدمین حسینی می‌گوید: دولت وعده داده است تورم را تا پایان سال به ۲۵درصد برساند. اگر چه کنترل نقدینگی تنها عامل کاهش نرخ تورم نیست اما یکی از ۱۰ عامل موثر است. این اقدام عجولانه هنگامی که در کنز اقدامی مانند توزیع سبب کالا و موارد اینچنینی قرار می‌گیرد نشان می‌دهد دولت بازهم در اقدامی عجولانه و شتابزده در تلاش است که تورم را کاهش دهد اما ممکن است هر کدام از این اقدامات تبعات دیگری داشته باشند. کارشناسان معتقدند حتی اگر مردم این اوراق را بخرند مشکل دیگری هم پیش می‌آید. دولت در دفعات پیش اوراق مشار کتی با سدهای کمتر منتشر کرده است؛ اوراقی که با اصل ب سودشان ۲۲هزارمیلیاردتومان برآورد می‌شود. با افزایش سود به ۲۳ درصد احتمال آن می‌رود که مردم اوراق پیشین را به بانک‌ها بازگردانند تا با خرید اوراق جدید سود بیشتری دریافت کنند. این موضوعی است که در صورت رخ‌دادن آن بانک‌ها را با مشکلات جدیدی مواجه می‌کند.

پرداخت بدهی پیمانکاران با اوراق مشارکت؟

محمد نهایوندیان، رییس دفتر دولت هم چندماه پیش، از انتشار اوراق مشارکت توسط دولت برای پرداخت طلب پیمانکاران خبر داده بود. بمحدقای نویخت هم در هفته جاری در نشست خبری خود اعلام کرد بر اساس بند ۳۹ قانون برنامه پنجم قرار بوده است پنج‌هزارمیلیاردتومان اوراق مشارکت منتشر و توزیع شود اما بخش اول در حدود هزارمیلیاردتومان انجام شد که با استقبال از نسوی خریداران مواجه نشد. به‌دلیل عدم استقبال شرکت‌ها، یک‌هزارمیلیاردتومان از اوراق به‌فروش رفته را بین بستانکاران دولت در طرح‌های عمرانی توزیع کردند. یکی از گمانه‌هایی که مطرح می‌شود آن است که احتمالاً دولت با انتشار این نوع از اوراق هم در تلاش است دو هدف هم‌زمان را محقق کند: هم نقدینگی را از دست سرمد خارج و تورم را کنترل کند و هم با دریافت مبلغی در ماه پایانی سال، بدهی پیمانکاران بخش خصوصی را پرداخت کند. مستخدمین حسینی می‌گوید اوراق مشار کتی که برای پرداخت طلب پیمانکاران منتشر می‌شود با این اوراق که برای مردم است فرق دارد و بعید است که این اوراق به پیمانکاران واگذار شود اما حاتمی‌یزد معتقد است حتی اگر به‌دلیل عدم استقبال مردم، قرار باشد این اوراق به پیمانکاران هم واگذار شود هم هدف کنترل نقدینگی محقق نمی‌شود هم آنکه رقم ۲۰هزارمیلیاردتومانی بدهی دولت به پیمانکاران را رقم سه‌هزارمیلیاردتومانی اوراق قابل قیاس نیست.

آزادی بیان و «صداسیما»

بر اساس قانون اساسی نظارت مستمر بر کار این رسانه برعهده همگان است و رییس‌جمهور که به استناد اصل یکصدوسیزدهم قانون اساسی پس از مقام رهبری عالی‌ترین مقام رسمی کشور و مسوول اجرای قانون اساسی است حق نظارت بر کار این رسانه را دارد. در اصل یکصدوهفتادوپنجم قانون اساسی مقرر شده «در صداسویمای جمهوری اسلامی ایران، آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین گردد…» در قانون خطمی‌کی کلی و اصول برنامه‌های صداسویمای جمهوری اسلامی ایران مصوب ۶۱/۴۱۷ تأکید بر ضرورت حاکمیت اسلام و قانون اساسی بر تمامی برنامه‌های صداسویما در ماده ۶ این قانون «ارنج‌ها» به حیثیت انسانی افراد و پرهیز از هتک‌حرمت آنان طبق ضوابط اسلامی «ماده» پذیرش انتقادات و نظرات سازنده مردم و ایجاد رابطه متقابل با جامعه و نفی تأثیر یکجانبه، مورد تأکید قرار گرفته است. ماده ۱۵ قانون خطمشی کلی و اصول برنامه‌های صداسویما مقرر می‌دارد: «صداسویمای جمهوری اسلامی ایران زبان گویای ملت و چشم و گوش حساس کشور است. از این‌رو وظیفه دارد خواسته‌ها، نیازها و مشکلات مردم را به اطلاع مسوولان برساند و مردم را در جریان کامل فعالیت‌ها، برنامه‌ها، پیشرفت‌ها و مشکلات نهادهای قانونی کشور قرار دهد و در جهت برقراری نظام و ارتباط هرچه عمیق‌تر مسوولان و اقشار مختلف مردم تلاش نماید» متأسفانه به دلیل عدم وجود سازوکار نظارت موثر بر کار صداسویما تشخیص مصالح مردم که مورد تأکید اصل یکصدوهفتادوپنجم قانون اساسی قرار گرفته بود مردم گردانندگان این سازمان است. ماده ۷ قانون مقرر می‌دارد «صداسویمای جمهوری اسلامی ایران متعلق به تمام ملت است و باید منعکس‌کننده زندگی و احوال تمام اقوام و اقشار مختلف کشور باشد.» قضاوت و داوری مردم که به‌وسیله آرای آنان در ۲۴ خرداد۹۲ به صندوق‌ها ریخته شد نشان داد مردم دیدگاهی متفاوت از گردانندگان صداسویما دارند. در جریان اخیر و تأخیر در بخش مستقیم مصاحبه رییس‌جمهور اعلام مشکلات فنی به‌عنوان دلیل تأخیر، غیرواقعی بود و نشر اینگونه موارد اشاعه و ترویج خصلت‌های اسلامی نیست که به صراحت در قانون اساسی، منع شده است. وقتی رییس‌جمهور که عالی‌ترین مقام اجرایی کشور است نتواند آزادانه افکار و عقاید خود را با مردم در میان بگذارد، چگونه می‌توان به تأمین آزادی بیان و نشر افکار که از تکالیف قانونی صداسویماسات امیدوار بود. گردانندگان صداسویما باید بداندن طبق ماده ۷ قانون، صداسویما متعلق به تمام ملت است و باید زمینه برخورد سالم اندیشه‌های متفاوت را طبق قانون فراهم آورد. سیمای جمهوری اسلامی ایران تجربه مناظره شهید بهشتی و کیانوری را در کارنامه خود دارد و از این تجربه، انقلاب ضرر نکرده است چرا از تکرار آن می‌هراسیم.

LEON

Since 1960

صبحانه در لئون

شروع روزی متفاوت با صبحانه ای متفاوت

در لئون

۱۲-۸ صبح

فرشته، سام سنتر

تلفن رزرو: ۴۱ ۳۸ ۶۵ ۲۲

www.leon1960.com

محک

مؤسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان

mahak-charity.org

با ما تماس بگیرید: ۰۲۱-۲۳۵۴۰

و یا با شماره گیری کد +۹۸۳۳۰۷۳، از طریق تلفن همراه، ما را یاری دهید.

دفتر شماره ۱ کرج: خیابان دانشکده، نبش خیابان اوجانی

تلفن: ۰۲۶-۳۲۲۲۰۱۷۷

دفتر شماره ۲ کرج: خیابان طالقانی شمالی، نبش خیابان مدنی، ساختمان طوبی، طبقه ۶

تلفن: ۰۲۶-۳۲۲۵۵۹۵۵